

У 1939 р., ще за Польщі, додатком до "Українського провідника по Львові" вийшов план міста з написами українською мовою та позначенням українських підприємств.

Німецькі плани періоду Другої світової війни (1940-1944 рр.). Незважаючи на радянсько-німецький договір про "Дружбу і кордони" 1939 р., військові чиновники III Рейху не втратили інтересу до території Галичини та її головного міста.

У березні 1941 р. для потреб Люфтваффе випущено план м. Львова, виготовлений на основі плану міста, складеного Картографічним інститутом Є. Ромера у 1931 р. в масштабі 1:15 000, на що вказує посилання на лицьовому боці карти. План доповнено легендою, яка нараховує 252 об'єкти міста. На його зворотному боці подано список вулиць польською мовою.

Цей план опублікував О. Чернер, його також розміщено в Інтернеті.

Відомий також німецький план Львова, аналогічний попередньому, випущений, імовірно, для потреб цивільного населення міста приблизно в липні-серпні 1941 р. На зворотному боці є список вулиць польською мовою. План надруковано в "графічних заведеннях по вул. Розвадовського, 20". Ця адреса вказана німецькою та українською мовами. Оцінений в 3 крб і в 0,30 німецьких марок.

З жовтня 1941 р. відомий кольоровий план міста, теж надрукований, як і попередній, у видавництві та друкарні № 1 по вул. Розвадовського, 20. Назва плану виконана стилізованим готичним шрифтом. Легенда і вихідні дані німецькою мовою. На зворотному боці – список вулиць з назвами уже німецькою мовою, в дужках подано польський правопис. Перейменовані вулиці теж подані польською в німецькому правописі, в дужках – нова німецька назва. Окрім списку вулиць, на реверсі плану подано список дев'яти трамвайних маршрутів та схему околиць Львова.

Наступний аналогічний план Львова, датований

травнем 1942 р., на реверсі містить оновлений список вулиць, розділений на дві частини – нові німецькі назви (в дужках польські, довоєнні) та старі польські в німецькому правописі із зазначенням перейменованих. Подано також новий список уже 10-ти трамвайних маршрутів.

Обидва плани виготовлені в масштабі 1:10 000. Основою для них були розробки Військового географічного інституту Польщі. Плани надходили у відкритий продаж, про що свідчить ціна – 1,2 окупційного злотаго. Продавались у книжковому магазині М. Ковальського по вул. Опернштрассе, 19.

У 1944 р. з'явився ще один аналогічний план Львова, виконаний в дещо іншій кольоровій гаммі. Від попередніх відрізняється наявністю висотної сітки з горизонталями через 20 м, а також німецьким правописом непереіменованих вулиць безпосередньо на плані. Призначався тільки для службового використання.

Цей план дозволяє внести ясність у дату перейменування центрального проспекту міста. У міжвоєнному Львові парна сторона нинішнього пр. Свободи носила назву вул. Гетьманської, а непарна – Леґіонів. Зайнявши Львів, німці перейменовували їх відповідно на Музеумштрассе та Опернштрассе. Центральну зелену алею між цими вулицями названо площею Адольфа Гітлера. Так її зображено на згадуваних планах у жовтні 1941 й травні 1942 рр. На плані 1944 р. назв цих вулиць уже немає і всі три топоніми об'єднані новою назвою "Кільце Адольфа Гітлера" (Adolf Hitler Ring).

Військові топографічні карти Німеччини видавалися в масштабі 1:100 000 у вигляді так званих "Grosbplat" (Великі аркуші), які об'єднували 4 довоєнних польських аркуші аналогічного масштабу, випущених Військовим географічним інститутом Польщі. Під назвою "**Lemberg (Lwow)**" відомий аркуш № 393, який складається з польських аркушів Рава Руська, Жовква, Городок Ягеллонський та Львів.

Надійшла 09.08.11

* * *

АНТОНУ АНТОНОВИЧУ МОСКАЛЮКУ – 70

Редакційна колегія журналу "Вісник геодезії та картографії", Державна служба геодезії, картографії та кадастру, Українське товариство геодезії і картографії, Українська картографічна асоціація, колектив Науково-дослідного інституту геодезії і картографії сердечно вітають старшого наукового співробітника інституту і незмінного наукового редактора (відповідального секретаря) часопису

**Антон Антонович Москалюк
з 70-річним ювілеєм!**

Бажаємо ювіляру міцного здоров'я, добробуту, невичерпної енергії та ентузіазму для подальшої плідної роботи над журналом!